

Ny forskning skaber mulighed for øget kontakt mellem kalv og ko

At adskille ko og kalv tidligt giver mindre brølen og mindre rastløshed end ved senere adskillelse. Men kontakt mellem ko og kalv er til gengæld positivt for kalvens sociale færdigheder og indlæringssevne. Ny forskning peger på en mulig fremtid med øget kontakt mellem ko og kalv.

04.02.2019 | CAMILLA MATHIESEN

Ny forskning peger på en mulig fremtid med øget kontakt mellem ko og kalv. Foto: Jesper Rais, AU Foto

At en ko får en kalv er nødvendigt for, at koen begynder at producere mælk, og for at opretholde mælkeproduktionen er det nødvendigt, at koen får en kalv hvert et til halvandet år.

I Danmark og i store dele af verden adskilles ko og kalv typisk inden for et til to døgn efter kælvningen, og den tidlige adskillelse er med jævne mellemrum til debat. Forskning viser, at adskillelse inden for det første døgn giver mindre brølen og mindre rastløshed hos ko og kalv end senere adskillelse, f.eks. efter to uger. Forskningen viser til gengæld også, at et par ugers kontakt mellem ko og kalv har positive virkninger på kalvens sociale færdigheder og indlæringssevne.

Der er altså et dilemma mellem på den ene side at gøre adskillelsen så skånsom som muligt og på den anden side at tilgodese samværet mellem kalv og ko. Men måske kan dilemmaet undgås, hvis man kan reducere belastningen ved den senere adskillelse.

Studier på bl.a. Aarhus Universitet viser, at kalve, som opstaldes sammen med andre kalve, enten parvist eller i små grupper, er mindre frygtsomme, udvikler bedre sociale færdigheder, har en højere indlæringssevne og har et højere optag af fast føde end kalve, som opstaldes enkeltvist. Modsat udgør isolation en belastning.

Mindre mælk til levering, men gevinst på længere sigt

En af grundene til, at kalven tages fra koen få timer efter fødslen, er, at koen skal malkes, og at det er ønskeligt at levere en stor mængde mælk. Når kalve går sammen med koen, drikker de mere mælk, end de typisk tilbydes efter, de er adskilt fra koen. En høj mælkeoptagelse de første fem-seks uger af kalvens liv giver en høj tilvækst, og det medfører en højere mælkeydelse, når kalven selv bliver til en ko. Derfor er det ikke kun en ulempe, når kalvene drikker meget mælk, mens de går hos koen.

Desværre er de fleste studier af virkningen af kontakt mellem ko og kalv på dyrenes velfærd korttidsstudier. Enkelte undersøgelser antyder dog, at kalve opfostret af deres mødre, selv er bedre mødre, når de bliver voksne.

Samtidig er de bedre til at undgå aggressive konfrontationer med ældre køer, når de som kvier sættes ind i ko-gruppen umiddelbart før, de selv skal have en kalv. Disse resultater er foreløbige og bør underbygges af flere studier.

Kalven i børnehaven om dagen

Ko-kalv-samværet behøver ikke nødvendigvis være på fuld tid. Canadiske undersøgelser har vist, at der også er positive virkninger på sociale kompetencer, indlæring og tilvækst, når kalvene kun går sammen med køerne halvdelen af dagen. Det kan f.eks. være om natten, mellem aftenmalkning og morgenmalkning, mens de er adskilte om dagen.

Hvis den praksis foregår i hele den periode, kalven får mælk, vil adskillelsen muligvis gå lettere, når ko og kalv i forvejen er vænnet til at være væk fra hinanden en del af døgnet. På nuværende tidspunkt ved man dog ikke nok om, hvordan dette bedst kan praktiseres.

Studier af kødkvæg viser desuden, at belastningen ved at adskille ko og fem-seks måneder gamle kalve er mindre, hvis adskillelsen sker trinvist. Den trinvise adskillelse går ud på, at kalven først hindres i at die og dernæst adskilles fra koen. Dyrene reagerer på begge trin med rastløshed og brølen, men i stedet for én kraftig reaktion ses der to svagere reaktioner. Foreløbige resultater fra udlandet tyder på, at det også gælder for få uger gamle malkekvægskalve.

- Det er rigtigt, at adskillelse inden for det første døgn giver anledning til mindre brølen og rastløshed hos ko og kalv end senere adskillelse, f.eks. efter 2 uger, men på den anden side er der positive virkninger på kalvenes sociale færdigheder og indlæringsevne af ugers kontakt med koen. Derfor fremstår hensynet til at tilgodese tidlig ko-kalv kontakt og hensynet til at minimere belastning ved adskillelse som et dilemma. En mulig løsning kan dog være at adskille ko og kalv gradvist. Man ved fra kødkvæg, at belastningen ved adskillelse er mindre, hvis man gradvist reducerer den sociale kontakt frem for at afbryde den fra den ene dag til den anden, forklarer Margit Bak Jensen, seniorforsker ved Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet

Det er i dag langt fra alle kostalde, der egner sig til at kalve kan gå sammen med køerne, men teknologiske løsninger så som automatiske låger vil i fremtiden kunne bidrage til en mere fleksibel staldindretning.

- Det vil i de fleste tilfælde kræve investeringer at tilpasse de nuværende kostalde, så ko og kalv kan gå sammen i en længere periode. Men en del af investeringen vil formentlig komme tilbage i form af dyr, som bedre kan begå sig i nutidens staldsystemer, siger Margit Bak Jensen.

Yderligere oplysninger

› **Læs en uddybende artikel om ko-kalv samvær, skrevet af forskerne: Margit Bak Jensen, Jesper Overgård Lehmann, Lisbeth Mogensen og Mette Vaarst**

 [Besøg DCAs temaside om dyrevelfærd](#)

Kontakt

Seniorforsker Margit Bak Jensen

Institut for Husdyrvidenskab, Aarhus Universitet

E-mail: margitbak.jensen@anis.au.dk

Telefon: 8715 7941

DCA

Læs også

[Dyr og velfærd \(19.04.2017\)](#)

DEL PÅ FACEBOOK DEL PÅ TWITTER DEL PÅ LINKEDIN SEND TIL EN VEN

FÅ NYHEDER I DIN INDBAKKE

Tilmeld dig det ugentlige nyhedsbrev fra DCA

DEL PÅ FACEBOOK

DEL PÅ LINKEDIN

DEL PÅ TWITTER

SEND TIL EN VEN

LÆS OGSÅ

- › Raps-knop kan blive den nye supergrøntsag (01.04.2019)
- › Hvor sunde og mættende er insekter? (01.04.2019)
- › To nye professorer – og to tiltrædelsesforelæsninger (01.04.2019)
- › Hvordan klarer udsættersøer transporten til slagteriet? (28.03.2019)
- › Hvad afgør, hvor meget vi spiser? (25.03.2019)

HENVENDELSE OM DENNE SIDES INDHOLD: CAMILLA MATHIESEN
REVIDERET 02.04.2019